

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6888-6889/2568

นาย ฮ. ผู้ร้อง บริษัท อ. ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 25, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 37, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 42, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 45, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 46

ย่อ / หลักกฎหมาย

คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านชำระเงินแก่ผู้ร้อง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 42 ส่วนผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเดียวกันเป็นอีกคดีหนึ่งตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านต่างฝ่ายต่างใช้สิทธิทางศาลยื่นคำร้องโดยอาศัยสิทธิ เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่แตกต่างกัน และต่างมีคำขอให้บังคับแยกต่างหากจากกัน จึงต่างเป็นคดีมีทุนทรัพย์ตามตาราง 1 (1) (ข) ท้ายป.วิ.พ. การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาทั้งสองสำนวนเข้าด้วยกันเป็นไปเพื่อความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาและเพื่อประโยชน์แก่คู่ความทั้งสองฝ่ายเท่านั้น หาได้ทำให้คดีที่คู่ความแต่ละฝ่ายต่างมีคำขอบังคับตามสิทธิของตนต่างหากจากกันกลายเป็นรวมคำนวณทุนทรัพย์เป็นคดีเดียวกันไม่ การพิจารณาทุนทรัพย์จึงต้องแยกเป็นรายคดี

คำพิพากษา

คดีทั้งสองสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษารวมกัน โดยให้เรียกผู้ร้องในสำนวนแรกซึ่งเป็นผู้คัดค้านในสำนวนหลังว่า ผู้ร้อง และเรียกผู้คัดค้านในสำนวนแรกซึ่งเป็นผู้ร้องในสำนวนหลังว่า ผู้คัดค้าน สำนวนแรก ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ โดยให้ผู้คัดค้านชำระเงินกู้ยืม 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ ค่าดำเนินการ 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ ค่าดำเนินการที่สอง 16,000 ดอลลาร์สหรัฐ เงินจำนวน 22,253 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับดอกเบี้ยที่คิดกับเงินกู้ยืมตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2563 ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปีของต้นเงินกู้ยืมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 จนกว่าผู้คัดค้านจะชำระคืนเงินกู้ยืมครบถ้วน คิดถึงวันยื่นคำร้องเป็นเงิน 11,958.90 ดอลลาร์สหรัฐ ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สองตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 จนกว่าผู้คัดค้านจะชำระค่าดำเนินการทั้งสองส่วนดังกล่าวครบถ้วน คิดถึงวันยื่นคำร้องเป็นเงิน 4,903.15 ดอลลาร์สหรัฐ และให้ผู้คัดค้านชำระเงินค่าใช้จ่ายของการอนุญาโตตุลาการ 229,189.50 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินค่าใช้จ่ายของการอนุญาโตตุลาการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 จนกว่าจะชำระเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวครบถ้วนแก่ผู้ร้อง คิดถึงวันยื่นคำร้องเป็นเงิน 27,408.55 บาท ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง สำนวนที่สอง ผู้คัดค้านยื่นคำร้องว่า ขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการสถาบันอนุญาโตตุลาการ ข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 33/2562 หมายเลขแดงที่ 107/2563 ฉบับลงวันที่ 30 กันยายน 2563 ของสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ผู้ร้องยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง และบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า ให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ

สำนักงานศาลยุติธรรม ข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 33/2562 หมายเลขแดงที่ 107/2563 โดยให้ผู้คัดค้านชำระเงินจำนวน 113,253 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 41,000 ดอลลาร์สหรัฐ นับจากวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ร้อง แต่ดอกเบี้ยของต้นเงิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ คิดถึงวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต้องไม่เกิน 11,958.90 ดอลลาร์สหรัฐ และดอกเบี้ยของต้นเงิน 41,000 ดอลลาร์สหรัฐดังกล่าว คิดถึงวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต้องไม่เกิน 4,903.15 ดอลลาร์สหรัฐ ตามที่ผู้ร้องขอ ในกรณีที่ผู้คัดค้านจะชำระเป็นเงินบาท ให้คิดอัตราแลกเปลี่ยนถ่วงเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ขายให้แก่ลูกค้าในวันที่ใช้เงินจริง ถ้าไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนในวันดังกล่าว ให้ถือเอาวันสุดท้ายที่มีอัตราเช่นนั้นก่อนวันดังกล่าว ในกรณีธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศอัตราแลกเปลี่ยนถ่วงเฉลี่ยหรืออัตราอ้างอิง ก็ให้ใช้อัตรา นั้นเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ ให้ผู้คัดค้านชำระเงิน 229,189.50 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ร้อง แต่คิดดอกเบี้ยถึงวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต้องไม่เกิน 27,408.55 บาท ตามที่ผู้ร้องขอ ให้ยกคำร้องของผู้คัดค้าน กับให้ผู้คัดค้านใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้ร้องทั้งสองสำนวน โดยกำหนดค่าทนายความรวม 100,000 บาท ค่าฤชาธรรมเนียมของผู้คัดค้านและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีทั้งสองสำนวนให้เป็นพับ ผู้คัดค้านอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ผู้คัดค้านเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียนตามกฎหมายของประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2560 ผู้คัดค้านทำสัญญากู้ยืมเงินและบริการสนับสนุนกับผู้ร้อง โดยผู้ร้องตกลงจะสนับสนุนเงิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อการดำเนินงานทางกฎหมายและต่อสู้คดีของผู้คัดค้านซึ่งดำเนินคดีในสหราชอาณาจักร โดยตกลงคิดค่าดำเนินการเป็นเงิน 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ กำหนดให้ผู้คัดค้านชำระคืนภายในวันที่ 12 เมษายน 2561 หากผู้คัดค้านไม่ชำระภายในกำหนดตกลงชำระเงินค่าดำเนินการอีกจำนวน 16,000 ดอลลาร์สหรัฐ สัญญาดังกล่าวกำหนดให้ตีความตามกฎหมายอังกฤษและเวลส์ และกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการในประเทศไทยภายใต้ข้อบังคับอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562 ผู้ร้องยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม เป็นข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 33/2562 ว่าผู้คัดค้านผิดสัญญา ให้ผู้คัดค้านชำระต้นเงินกู้ยืมตามสัญญา พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ค่าดำเนินการ ค่าดำเนินการที่สอง ค่าใช้จ่ายของการอนุญาโตตุลาการ และวิธีการเยียวยาอื่น ๆ ตามที่คณะอนุญาโตตุลาการเห็นสมควร ต่อมาเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านชำระเงินกู้ยืม 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ ค่าดำเนินการ 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ ค่าดำเนินการที่สอง 16,000 ดอลลาร์สหรัฐ เงินจำนวน 22,253 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับดอกเบี้ยที่คิดกับเงินกู้ยืมตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2563 ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินกู้ยืมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 จนกว่าผู้คัดค้านจะชำระคืนเงินกู้ยืมครบถ้วน ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สองตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 จนกว่าผู้คัดค้านจะชำระค่าดำเนินการทั้งสองส่วนดังกล่าวครบถ้วน และค่าใช้จ่ายของการอนุญาโตตุลาการ 229,189.50 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินค่าใช้จ่ายของการอนุญาโตตุลาการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 จนกว่าจะชำระเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวครบถ้วน ผู้คัดค้านได้รับสำเนาคำชี้ขาดแล้วแต่

ไม่ชำระเงินตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า การยอมรับหรือบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเนื่องจากสัญญาพิพาทมีลักษณะเป็นการตกลงให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้คัดค้านเพื่อให้สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในกรุงลอนดอนต่อไปได้ และจะมีสิทธิเรียกร้องเงินดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อผู้คัดค้านชนะคดี จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเข้าทำสัญญาโดยมีเจตนาแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกันโดยผู้ร้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดี วัตถุประสงค์แห่งสัญญาจึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นั้น ในชั้นอนุญาโตตุลาการผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า สัญญาพิพาทไม่ใช่สัญญากู้ยืมเงิน แต่เป็นสัญญาจัดหาเงินทุนของบุคคลที่สามเพื่อช่วยเหลือการฟ้องร้องคดี ต่อมาคณะอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยตีความประเพณีของสัญญาตามพยานหลักฐานที่คู่พิพาทเสนอในชั้นอนุญาโตตุลาการ โดยเห็นว่าสัญญาพิพาทเป็นสัญญากู้ยืมเงิน ไม่ใช่สัญญาจัดหาเงินทุนของบุคคลที่สามเพื่อช่วยเหลือการฟ้องร้องคดี เนื่องจากจำนวนเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นถูกกำหนดให้ชำระคืนภายในวันที่ระบุไว้แน่นอนและไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลลัพธ์ของการฟ้องร้องคดีที่กรุงลอนดอน คณะอนุญาโตตุลาการจึงเชื่อว่าคู่สัญญามีเจตนาทำสัญญากู้ยืมเงิน ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระเงินเป็นลำดับที่สองไม่ได้ทำให้การชำระคืนเงินที่ครบกำหนดอยู่ภายใต้เงื่อนไขหรือผลลัพธ์ของการฟ้องร้องที่กรุงลอนดอน ดังนี้ การที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า สัญญาพิพาทมีใช้สัญญากู้ยืมเงิน ย่อมเป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการวินิจฉัยเจตนาของคู่สัญญาอันเป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานรวมถึงการตีความข้อสัญญาซึ่งอยู่ในอำนาจวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการ จึงไม่เข้ากรณีใดกรณีหนึ่งดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 45 วรรคหนึ่ง (1) ถึง (5) จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ส่วนที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องให้ผู้คัดค้านกู้ยืมเงินโดยมิได้ให้บริการหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อตอบแทนการเรียกเก็บค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สอง หรือเป็นค่าตอบแทนความเสี่ยงเบี้ยประกัน ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าใช้จ่ายอย่างอื่นที่ผู้ร้องต้องรับภาระหรือรับความเสี่ยงที่ต้องร่วมรับผิดชอบในเงินกู้ที่จัดหาจากบุคคลภายนอก ข้อเท็จจริงจึงต้องรับฟังว่าค่าดำเนินการทั้งสองส่วนเป็นดอกเบี้ย นั้น เป็นการอุทธรณ์โต้แย้งข้อเท็จจริงว่าค่าดำเนินการทั้งสองส่วนไม่ใช่ค่าดำเนินการที่แท้จริง แต่มีลักษณะเป็นดอกเบี้ย เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายว่ามีการคิดดอกเบี้ยโดยชอบด้วยกฎหมายไทยหรือไม่ อุทธรณ์ของผู้คัดค้านดังกล่าวจึงเป็นการหยิบยกข้อเท็จจริงขึ้นอ้างเพื่อโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของคณะอนุญาโตตุลาการ โดยไม่ปรากฏว่าคณะอนุญาโตตุลาการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นนี้ขัดต่อกฎหมายอังกฤษและเวลส์อย่างไร กรณีจึงไม่เข้าเหตุที่จะอุทธรณ์ตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยเช่นกัน คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านว่า การที่คณะอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยให้ผู้คัดค้านชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สอง และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของค่าใช้จ่ายของการอนุญาโตตุลาการ เป็นคำชี้ขาดที่เกินขอบเขตแห่งข้อสัญญาในการเสนอข้อพิพาท ขัดต่อพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 37 วรรคสอง และข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ ข้อ 44 หรือไม่ โดยผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำเสนอข้อพิพาทขอให้คณะอนุญาโตตุลาการกำหนดวิธีเยียวยาที่เหมาะสม

สำหรับค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่เกิดจากการดำเนินการกระบวนการอนุญาตตุลาการเพิ่มเติม มิได้มีคำขอให้กำหนดค่าเสียหายเพิ่มเติมนอกเหนือจากต้นทุนของคำขอท้ายคำเสนอข้อพิพาท นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 37 วรรคสอง และข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ ข้อ 44 กำหนดให้คณะอนุญาตตุลาการชี้ขาดการใดให้เกิดขอบเขตแห่งสัญญาอนุญาตตุลาการหรือคำขอของคู่พิพาทไม่ได้ คดีนี้ผู้ร้องมีคำเสนอข้อพิพาทโดยมีคำขอให้ผู้คัดค้านชำระเงินกู้ยืมจำนวน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิสดังกล่าว และให้ผู้คัดค้านชำระค่าดำเนินการ 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ และค่าดำเนินการที่สอง 16,000 ดอลลาร์สหรัฐ ส่วนข้อ 12 ข. ผู้ร้องมีคำขอให้ผู้คัดค้านชำระค่าฤชาธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมทางกฎหมาย และค่าธรรมเนียมวิชาชีพอื่น ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการดำเนินการอนุญาตตุลาการนี้ และมีคำขอในข้อ 12 ค. ให้คณะอนุญาตตุลาการมีคำชี้ขาดถึงวิธีการเยียวยาอื่นใดที่คณะอนุญาตตุลาการเห็นว่าเหมาะสม เมื่อผู้ร้องมีคำขอถึงวิธีการเยียวยาอื่นใดที่คณะอนุญาตตุลาการเห็นว่าเหมาะสมในข้อ 12 ค. แยกต่างหากจากข้ออื่น จึงไม่ใช่คำขอให้คณะอนุญาตตุลาการกำหนดวิธีเยียวยาเฉพาะในส่วนค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่เกิดจากการดำเนินการกระบวนการอนุญาตตุลาการในข้อ 12 ข. ดังที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ดังนั้น การที่คณะอนุญาตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สอง และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของค่าใช้จ่ายของการอนุญาตตุลาการ จึงเป็นกรณีที่คณะอนุญาตตุลาการกำหนดวิธีการเยียวยาที่เห็นว่าเหมาะสมตามที่ผู้ร้องมีคำขอในคำเสนอข้อพิพาทแล้ว ไม่ใช่คำชี้ขาดที่เกินขอบเขตแห่งสัญญาอนุญาตตุลาการหรือเกินคำขอของคู่พิพาท ส่วนที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า ค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สองเป็นดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ที่ผู้ร้องได้รับจากการให้กู้ยืมเงิน เมื่อกำนวณรวมกับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิสดังกล่าว 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ แล้วเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปี อันเป็นการฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 654 และพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ข้อตกลงดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ และการที่คณะอนุญาตตุลาการวินิจฉัยให้ผู้คัดค้านชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สองมีลักษณะเป็นการคิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ย เป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 วรรคสอง ทั้งคำชี้ขาดในหัวข้อค่าดำเนินการมิได้รับเหตุผลแห่งการวินิจฉัยในหัวข้อค่าดำเนินการโดยชัดแจ้ง ชัดต่อพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 37 วรรคสอง การยอมรับหรือบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าวจึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นั้น เห็นว่า สัญญาพิพาทกำหนดให้ตีความตามกฎหมายอังกฤษและเวลส์ เมื่อผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านในชั้นอนุญาตตุลาการว่า จำนวนเงินค่าดำเนินการรวมเข้ากับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปีตามสัญญา เกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ขัดต่อกฎหมายไทย ผู้คัดค้านจึงไม่ต้องรับผิด คณะอนุญาตตุลาการได้วินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า เมื่อกฎหมายที่บังคับใช้กับบรรดาสัญญาคือกฎหมายอังกฤษและเวลส์ ข้อพิพาทใดที่เกิดขึ้นจากสัญญาต้องพิจารณาตามกฎหมายดังกล่าว ข้ออ้างที่ว่าค่าดำเนินการเมื่อรวมกับดอกเบี้ยแล้วเกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ตามกฎหมายไทยจึงตกไป และวินิจฉัยว่าผู้ร้องได้จัดหาเงินกู้ยืมจำนวน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐแล้ว ผู้ร้องจึงมีสิทธิในเงินค่าดำเนินการ 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อผู้คัดค้านไม่ได้ชำระเงินกู้ยืมภายในกำหนด ผู้ร้องจึงมีสิทธิในค่าดำเนินการที่สอง 16,000 ดอลลาร์สหรัฐ จึงให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบชำระเงินค่าดำเนินการทั้งสองส่วนดังกล่าว ดังนี้ เห็นได้ว่าคณะ

อนุญาโตตุลาการได้ระบุถึงเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยที่ให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบชำระค่าดำเนินการและค่าดำเนินการที่สองไว้ตามประเด็นโดยชัดแจ้งแล้ว อุทธรณ์ของผู้คัดค้านในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านประการต่อมาว่า การที่คณะอนุญาโตตุลาการใช้กฎหมายไทยวินิจฉัยให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบดอกเบี้ยของค่าดำเนินการ และค่าดำเนินการที่สองในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นคำชี้ขาดที่ไม่อยู่ในขอบเขตของสัญญา

อนุญาโตตุลาการและกระบวนการพิจารณามีได้เป็นไปตามที่คู่พิพาทตกลงกันหรือไม่ เห็นว่า คำชี้ขาดคณะอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยว่ากฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญารวมถึงการอนุญาโตตุลาการคือกฎหมายอังกฤษและเวลส์ และเมื่อพิจารณาถึงเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการทั้งหมดก็เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดตามกฎหมายอังกฤษและเวลส์ การที่คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7 เป็นเพียงการอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยที่คณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่าเป็นวิธีการเยียวยาความเสียหายที่เหมาะสม โดยเทียบเคียงกับอัตราดอกเบี้ยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในขณะนั้นเท่านั้น หาใช่เป็นกรณีที่คณะอนุญาโตตุลาการนำกฎหมายไทยมาใช้บังคับแก่การกำหนดอัตราดอกเบี้ยในคดีนี้ไม่ คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจึงเป็นคำชี้ขาดที่อยู่ในขอบเขตของสัญญาอนุญาโตตุลาการและเป็นไปตามกระบวนการที่คู่พิพาทตกลงกัน อุทธรณ์ของผู้คัดค้านในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านประการต่อมาว่า การที่คณะอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบตามสัญญาพิพาทขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ โดยผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า สัญญากู้ยืมเงินมีลักษณะเป็นตราสารที่ต้องปิดอาคารแสดมภ์ตามบัญชีอาคารแสดมภ์ท้ายประมวลรัษฎากร เมื่อสัญญากู้ยืมเงินและบริการสนับสนุนที่พิพาทมิได้ปิดอาคารแสดมภ์ จึงไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 118 นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติ

อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 25 วรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่คู่พิพาทมิได้ตกลงกันหรือกฎหมายนี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจดำเนินการกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร อำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการนี้ให้รวมถึงอำนาจวินิจฉัยในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวงด้วย" และในวรรคสามบัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ คณะอนุญาโตตุลาการอาจนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยพยานหลักฐานมาใช้โดยอนุโลม" เมื่อในชั้นอนุญาโตตุลาการไม่ปรากฏว่าคู่พิพาทมีการตกลงกันกำหนดอำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานไว้เป็นอย่างอื่น คณะอนุญาโตตุลาการจึงมีอำนาจที่จะดำเนินการกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร ซึ่งรวมถึงอำนาจวินิจฉัยในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานด้วย ซึ่งตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการคดีนี้ปรากฏว่า คณะอนุญาโตตุลาการได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาหลายครั้งรวมถึงคำสั่งเกี่ยวกับพยานหลักฐานด้วย แต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการตกลงกันให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งรวมถึงประมวลรัษฎากรมาใช้ในการรับฟังพยานเอกสารในชั้นอนุญาโตตุลาการ ทั้งไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านเคยโต้แย้งในชั้นอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับการรับฟังสัญญากู้ยืมเงินและบริการสนับสนุนว่าไม่มีการปิดอาคารแสดมภ์ตามประมวลรัษฎากรแต่อย่างใด ดังนี้ การที่คณะอนุญาโตตุลาการรับฟังพยานเอกสารสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาให้บริการดังกล่าวแล้วมีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบชำระเงินตามสัญญา จึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อุทธรณ์ของผู้คัดค้านในข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านอีกว่า คำชี้ขาดที่ให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ร้องเรียกร้องจำนวน 157,000 บาท ขัดต่อพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 46 และข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ ข้อ 57 หรือไม่ โดยผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมเรื่องอัตราค่าบริการของผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการของสถาบันอนุญาตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม กำหนดอัตราขั้นสูงของค่าบริการของผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาไว้ในกรณีทุนทรัพย์คดีนี้เพียง 3,000 บาท เห็นว่า แม้ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ ข้อ 57 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ระบุให้คณะอนุญาตตุลาการกำหนดไว้ในคำชี้ขาดเรื่องค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาตตุลาการ ตลอดจนค่าปวยการอนุญาตตุลาการ รวมถึงค่าบริการของผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามข้อ 12 โดยให้อัตราค่าบริการดังกล่าวเป็นไปตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยค่าบริการของผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการ และตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง อัตราค่าบริการของผู้แทนหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการของสถาบันอนุญาตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ที่ออกโดยอาศัยอำนาจของข้อบังคับดังกล่าว กำหนดอัตราขั้นสูงที่คณะอนุญาตตุลาการอาจกำหนดในคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 5,000,000 บาท ไว้เพียง 3,000 บาท ตามที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ก็ตาม แต่ข้อบังคับที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวประกาศเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2562 มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป ส่วนประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม ข้อ 4 ระบุว่าประกาศนี้ไม่ใช้บังคับแก่ข้อพิพาทที่ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทไว้ก่อนที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ โดยในข้อ 2 กำหนดให้ประกาศใช้บังคับตั้งแต่วันที่ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป เมื่อปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำเสนอข้อพิพาทเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562 ก่อนวันที่ข้อบังคับและประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ข้อบังคับและประกาศดังกล่าวจึงไม่มีผลใช้บังคับกับการกำหนดค่าใช้จ่ายในชั้นอนุญาตตุลาการคดีนี้ เมื่อพยานหลักฐานที่ผู้คัดค้านนำสืบไม่ปรากฏว่าการกำหนดค่าใช้จ่ายของคณะอนุญาตตุลาการเป็นการใช้ดุลพินิจที่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับที่มีผลใช้บังคับกับกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาตตุลาการคดีนี้ อย่างไรก็ตาม การที่คณะอนุญาตตุลาการกำหนดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมอนุญาตตุลาการและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการพิจารณาของการอนุญาตตุลาการเป็นเงิน 157,000 บาท จึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น การยอมรับหรือบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ จึงไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ และให้ยกคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของผู้คัดค้านมานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้คัดค้านอุทธรณ์ประการสุดท้ายขอให้ศาลมีคำสั่งคืนค่าขึ้นศาลตามส่วนโดยอ้างว่าชำระเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดนั้น เห็นว่า คดีนี้คณะอนุญาตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านชำระเงินแก่ผู้ร้อง ต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 42 ส่วนผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะ

อนุญาโตตุลาการเดียวกันเป็นอีกคดีหนึ่งตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านต่างฝ่ายต่างใช้สิทธิทางศาลยื่นคำร้องโดยอาศัยสิทธิ เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่แตกต่างกัน และต่างมีคำขอให้บังคับแยกต่างหากจากกัน จึงต่างเป็นคดีมีทุนทรัพย์ตามตาราง 1 (1) (ข) ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาทั้งสองสำนวนเข้าด้วยกันเป็นไปเพื่อความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาและเพื่อประโยชน์แก่คู่ความทั้งสองฝ่ายเท่านั้น หาได้ทำให้คดีที่คู่ความแต่ละฝ่ายต่างมีคำขอบังคับตามสิทธิของตนต่างหากจากกันกลายเป็นรวมคำนวณทุนทรัพย์เป็นคดีเดียวกันไม่ การพิจารณาทุนทรัพย์จึงต้องแยกเป็นรายคดี การที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านต่างเสียค่าขึ้นศาลแยกมาเป็นรายสำนวนนั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ในส่วนนี้ของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ทั้งสองสำนวนให้เป็นพับ

องค์คณะ

อำนาจ โชติชะวารานนท์ · พงษ์เดช วานิชกิตติกุล · สุรพงษ์ ชิดเชื้อ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6888-6889/2568>